

Welke juridische consequenties bij het actief openbaar maken van bouwdoSSIers zijn er op het gebied van privacy? Hoe gaan drie verschillende archiefinstellingen hier mee om?

Onderzoek door Theo Vermeer en Corinne Boeijinga
In het kader van het atelier *Actieve Openbaarheid* van WABO-dossiers

Februari 2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Aanpak van het onderzoek	4
2.1. Wettelijk kader auteurswet en privacy/veiligheid	4
3. Beschrijving Rotterdamse situatie	5
3.1. Papieren dossiers	5
3.2. Digitale dossiers	5
4. Twee andere case study's	7
4.1. Tilburg	7
4.2. Amsterdam	7
5. Visie Stadsarchief Rotterdam	9
5.1. Openbaarheid en vertrouwelijkheid	9
5.2. Openbaarheid en intellectueel eigendom versus plaatsing online	9
5.3. Aanbeveling	10
5.3.1. Gespecificeerd per fases 'upstream' of 'downstream'	10
5.3.1.1. Upstream	10
5.3.1.2. Downstream	11
Literatuur	12
Bijlagen	13

1. Inleiding

Als voorbereiding op de vraagstukken die een gemeente kan tegenkomen bij het actief openbaar maken van WABO-dossiers beschrijft dit onderzoek de juridische consequenties bij het digitaal beschikbaar maken van de bouwdoSSIERS op het gebied van de privacy en de auteurswet. De dagelijkse gang van zaken bij het Stadsarchief Rotterdam en de keuzes en overwegingen die daar zijn gemaakt, zijn het uitgangspunt bij het vergelijken van de keuzes die de archiefinstelling in Amsterdam en Tilburg maakten. Vanuit deze praktijkvoorbeelden geven we aan op welke aspecten archiefinstellingen afwegingen moeten maken, welke keuzes en overwegingen de genoemde instellingen maken en welke denkrichtingen en oplossingen er voor andere archiefinstellingen zijn.

2. Aanpak van het Onderzoek

Het onderzoek bestaat voor het grootste gedeelte uit literatuuronderzoek, praktijkervaring en de uit interviews verkregen input. Deze interviews hebben wij gehouden bij twee andere gemeenten aan de hand van een vragenlijst (Zie bijlage 1).

In het Archiefatelier Actieve Openbaarheid heeft Teun de Reijke zich vooral beziggehouden met het auteursrecht. Gedurende de looptijd van het atelier hebben we met hem en de atelierbaas Erika Hokke naar tevredenheid ideeën uitgewisseld. Met het oog op geven van een adequaat advies hebben we ook enkele juridische aspecten van de privacy en de veiligheid erbij genomen.

We hebben gekozen voor interviews met Amsterdam en Tilburg, omdat het allebei grotere gemeenten betreft. Deze gemeenten hebben, net als Rotterdam, te maken met grote hoeveelheden materiaal en verschillende soorten dossiers, zoals betreffende grote bouwwerken en bouwwerken waarbij de veiligheid een rol speelt. Bewust is gekozen om een andere gemeente uit te kiezen, dan daar waar Teun de Reijke interviews afgenomen heeft, zodat we meer vergelijkingsmateriaal hadden. Voorafgaand aan de interviews hebben we schriftelijke informatie van deze gemeenten gekregen over hun werkwijze.

In een later stadium zijn we ook in overleg getreden met de werkgroep By Design van het atelier Actieve Openbaarheid.

Voor ons advies onderscheiden we twee fases bij de ontwikkeling van een papieren of digitaal bouwdoos: upstream en downstream. Op het moment dat een dossier ontstaat, tijdens de creatie, noemen we dat de upstreamfase. Als een dossier afgerond is, is dat de downstreamfase. We hebben onderzocht welke maatregelen van juridische aard getroffen kunnen worden voor wat betreft de beide fases. Bij actieve openbaarheid wordt in een steeds vroeger stadium informatie aan de klant verstrekt en wordt het daarom steeds belangrijker om in de upstreamfase zaken te regelen.

2.1. Wettelijk kader auteursrecht en privacy/veiligheid

Ten aanzien van het creëren, beheren en het beschikbaar stellen van bouwdoosjes gelden de volgende wettelijke kaders.

- a. Auteurswet – creatiefase
- b. Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) – beheer en beschikbaarstelling
- c. Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht (WABO) – creatiefase
- d. Archiefwet 1995 – beheer en beschikbaarstelling na overdracht aan archiefbewaarplaats

3. Beschrijving Rotterdamse situatie

3.1. Papieren dossiers

Het Stadsarchief Rotterdam heeft sinds 12 augustus 2014 alle bouwdoossiers van de stad Rotterdam tot 2010 in beheer. Dagelijks komen vele bezoekers deze dossiers fysiek raadplegen. Het vinden van de juiste dossiers is voor bezoekers en medewerkers een arbeidsintensieve klus, onder andere omdat de dossiers via verschillende toegangen gezocht en aangevraagd moeten worden. Klanten willen echter graag vanaf hun werkplek toegang tot de bouwdoossiers. Daarnaast vraagt de gemeente zelf digitale documenten op bij een WABO-verzoek. Een van de oplossingen zou het digitaal beschikbaar stellen van de bouwtekeningen kunnen zijn, maar daar zitten diverse haken en ogen aan. Bijvoorbeeld als we kijken naar de wettelijke beperkingen op gebied van openbaarheid, veiligheid, privacy en auteurswet.

Als we naar de openbaarheid van de dossiers kijken, vallen niet alle dossiers onder dezelfde wetgeving. De bouwdoossiers tot 1992 zijn overgedragen aan het Stadsarchief Rotterdam en vallen daarmee onder de Archiefwet 1995. In de artikelen 14, 15, 16 en 17 van deze wet is de openbaarheid beschreven. De bouwdoossiers na 1992 vallen onder de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB), omdat deze niet zijn overgedragen aan het Stadsarchief Rotterdam. In de praktijk heeft dit verschil in openbaarheid geen invloed op de Rotterdamse dienstverlening uit de bouwtekeningen uit de periode tot 1992 of de dossiers uit de periode 1992-2009.

Gebouwen waar veel mensen komen, waar publieke figuren wonen of waar kostbaarheden worden bewaard, kunnen aangemerkt worden als gevoelige objecten. Binnen de gemeente Rotterdam is een lijst gedefinieerd waarop gebouwen genoemd zijn die een dergelijk veiligheidsrisico hebben. Op deze lijst staan moskeeën, het stadhuis, de woningen van de burgemeester en wethouders, banken, Blijf-van-mijn-lijfhuizen en vergelijkbare gebouwen. Alleen met toestemming van het hoofd Bureau Omgevingsvergunningen van de gemeente Rotterdam mogen ambtenaren dergelijke bouwtekeningen in zien. Burgers kunnen daartoe een met redenen omkleed verzoek doen aan het hoofd Bureau Omgevingsvergunningen. Deze lijst is samengesteld door het Bureau Omgevingsvergunningen. Voor het actueel houden van deze lijst is geen procedure vastgelegd en deze taak is ook nergens belegd.

De Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) is van toepassing op het verwerken van persoonsgegevens – van nog levende personen. De fysieke bouwdoossiers vanaf 1992 op de studiezaal vallen hier ook onder als ze herleidbare persoonsgegevens bevatten. Via de website van het Stadsarchief Rotterdam kunnen de pandkaarten geraadpleegd worden. Deze pandkaarten geven alleen aan of er bouwtekeningen zijn van een bepaald adres en uit welke periode deze dateren. Daar zitten geen herleidbare persoonsgegevens in. Als bouwtekeningen digitaal raadpleegbaar zijn via de website, moeten de persoonsgegevens afgeplakt worden of gescheiden worden van de dossiers.

De auteurswet uit 1912 is eveneens van toepassing op de bouwtekeningen. In artikel 10, lid 1, 8^e bullit staat dat onder werken van letterkunde, wetenschap of kunst deze wet verstaat; ontwerpen, schetsen en plastische werken, betrekkelijk tot de bouwkunde. In het verleden waren de auteursrechten in de praktijk veel minder een issue. Op sommige tekeningen staat zelfs niet wie de bouwtekeningen heeft gemaakt.

Digitaliseren voor het behoud van de documenten is geoorloofd en het inzien van bouwdoossiers op de studiezaal is eveneens toegestaan. Het Stadsarchief verstrekt op verzoek tegen betaling papieren kopieën. Voor privé- en studiedoeleinden mag een enkele kopie verstrekt worden. Bezoekers kunnen op de website lezen dat de kopie alleen voor privégebruik wordt verstrekt. Bij het inzien van de dossiers krijgen de bezoekers een papier met de tarieven en de mededeling dat de bouwtekeningen alleen voor eigen gebruik zijn. Het Stadsarchief Rotterdam verschaft geen digitale kopieën van dossiers jonger dan 1944, omdat deze al een verveelvuldiging in zich hebben. Klanten kunnen wel een kopie krijgen van bouwdoossiers van 70 jaar en ouder waarvan de maker niet bekend is. Bij verweesde werken vervalft het auteursrecht 70 jaar na eerste openbaarmaking.

3.2. Digitale dossiers

Vanaf 2010 zijn de dossiers digitaal gevormd. We spreken vanaf dat jaar niet meer van bouw dossiers, maar van WABO-dossiers. Het Stadsarchief Rotterdam verstrekt geen informatie uit deze dossiers. De beleidsverantwoordelijken bij het cluster Stadsontwikkeling vertrekken deze informatie.

Met de overdracht van de fysieke dossiers is overwogen om de medewerkers van het Stadsarchief informatie uit de WABO-dossiers te laten verstrekken. Door de mate van complexiteit van de materie was dat bij nader inzien toch niet wenselijk. Een blik in het systeem Ariebose bracht al enkele punten naar voren, die ook ons onderzoek raken. In Ariebose was geen duidelijk onderscheid gemaakt welke documenten wel en niet ter inzage gegeven mochten worden. Sommige concepten waren niet weggegooid. Bovendien had niet elke beleidsmedewerker de applicatie op dezelfde manier ingevuld, waardoor documenten op een andere plek stonden. Daarnaast bleken nieuwe WABO-aanvragen met adresgegevens op de website van de gemeente Rotterdam te raadplegen te zijn.

4. Twee andere case-study's

4.1. Tilburg

Bij de gemeente Tilburg is gesproken met de gemeentearchivaris Yvonne Welings. Yvonne was betrokken bij de digitalisering van de bouwtekening en geeft ook advies aan de aangesloten gemeenten bij het Regionaal Archief Tilburg als zij plannen hebben om de bouwtekeningen te digitaliseren.

In Tilburg is men in 2001 begonnen met het maken van een plan om de bouwdoossiers te digitaliseren en digitaal beschikbaar stellen via internet. In 2007 was het gereed. Alle bouwdoossiers waren fysiek aanwezig in het gebouw van het Regionaal Archief Tilburg. Het arbeidsintensieve proces van beschikbaar stellen was de aanleiding voor de digitalisering. Er is geen gebruik gemaakt van substitutie; de originele bouwtekeningen zijn bewaard gebleven. Iedereen in Nederland kan met zijn of haar DigiD inloggen op de website van de gemeente Tilburg om de bouwtekeningen te kunnen raadplegen. Er kan dan gezocht worden op straatnaam/adres, postcode en perceelnummer. Voor burgers zijn vier verschillende soorten tekeningen zichtbaar. Ambtenaren met meer bevoegdheden kunnen nog meer soorten zien. Tilburg heeft gekozen voor DigiD zodat bij vermoeden van misbruik van de bouwtekeningen nog achterhaald kan worden wie de tekeningen geraadpleegd heeft.

Voor de privacy heeft de gemeente een opt-out button bij de bouwtekeningen geplaatst. Iedereen die zijn persoonsgegevens er niet op wil hebben, kan via deze button aangeven dat zijn of haar gegevens verwijderd moeten worden. Het College Bescherming Persoonsgegevens heeft deze manier van werken goedgekeurd. Sinds het online zetten van de bouwtekeningen in 2007 hebben slechts twee personen aangegeven dat hun gegevens offline moeten. Het adres is nog te zien, maar de tekeningen zijn niet zichtbaar.

Voor de gebouwen met een veiligheidsrisico is een uitsluitingenlijst opgesteld. Er is een adresvermelding zichtbaar, maar de tekeningen zijn niet te zien op internet.

Op de website staat een disclaimer, deze vermeldt dat de documenten onder de auteurswet vallen en dat misbruik niet toegestaan is. De Vereniging van Nederlandse Architecten is positief over het digitaal beschikbaar stellen van de doossiers. Tot nu toe heeft geen enkele architect beroep gedaan op het auteursrecht.

Yvonne Welings heeft bij de archiefcommissie en de commissie recht van de VNG aangegeven dat het bedrijf PdBT (Project digitale Bouwtekeningen) namens architecten auteursrechten op de bouwtekeningen wil claimen. Zij lieten weten geen expertise te hebben. Yvonne denkt dat het loket Mijn Overheid in de toekomst ook een rol kan vervullen voor het verstrekken van informatie over bouw- en WABO-dossiers. Via Mijn Overheid kan de burger informatie opvragen, maar de overheid kan ook informatie naar de burger sturen. Via dit kanaal kan eenmalige informatie, maar ook standaardinformatie verstrekt worden.

4.2. Amsterdam

Bij het Stadsarchief in Amsterdam is gesproken met Richard van den Belt.

De BWT-dossiers (bouwdoossiers/bouwtekeningen) van na 1905 verblijven nog allemaal bij de stadsdelen. Elk stadsdeel had de inzage in deze bouwdoossiers anders geregeld. Er was geen eenduidig beleid inzake openbaarheid van de bwt-dossiers. Toewerkend naar de grote reorganisatie van 1 januari 2015 is dat de laatste maanden verbeterd. Het is de bedoeling dat er één centrale wijze van inzageverlening komt.

De archiefinspectie van het Stadsarchief Amsterdam heeft geregeld gewezen op bijvoorbeeld het inzage geven van bouwdoossiers, zonder zich rekenschap te geven van beletsels inzake openbaarheid. De stadsdelen vroegen tot vorig jaar zelfs leges voor inzage, wat een dubieuze zaak is. Als de doossiers overgebracht zouden zijn naar het Stadsarchief Amsterdam (conform de Archiefwet), dan zouden ze immers kosteloos ter inzage geweest zijn. Gelukkig is die legesbetaling in 2013 losgelaten.

Tevens heeft de archiefinspectie een lijst opgesteld van categorieën bouwwerken waarvan de bwt-dossiers niet ter inzage zouden moeten zijn. De stadsdelen moeten zelf de bijbehorende de adressen bij deze lijst zoeken.

De bouwinspecteurs hebben regelmatig de bouwdoossiers nodig bij de uitvoering van hun werk. Om toch te kunnen overbrengen conform de Archiefwet worden de bouwdoossiers nu gedigitaliseerd. Stadsdeel Oost is al klaar en de stadsdelen Amsterdam-Centrum en Amsterdam-Zuid zijn al ver gevorderd. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de bouwtekeningen

van alle stadsdelen worden gedigitaliseerd. Ze worden in eigen beheer, in een zelf ontwikkelde scanstraat, gescand.

Er wordt gedigitaliseerd op “vervangingsniveau”, maar of er daadwerkelijk tot vervanging over zal worden gegaan is nog onderwerp van discussie.

De archiefinspectie van Amsterdam meent dat de in de bwt-dossiers voorkomende aanvraagformulieren daterende van voor 2008 (op grond van AW) 20 jaar niet ter inzage zouden moeten zijn. De aanvraagformulieren daterende van na 2008 zouden 75 jaar niet ter inzage mogen zijn, omdat vanaf dat moment het BSN-nummer wordt gebruikt op de aanvraagformulieren. Dat is een persoonsgegeven wat op grond van de WBP niet over straat mag. (Daar komt bij dat er aanvraagformulieren zijn waarop burgers hebben kunnen aangeven dat delen van het formulier niet openbaar mogen zijn.)

In het DMS dat door de stadsdelen voor de bwt-dossiers gebruikt wordt, zijn de verschillende onderdelen/bestanddelen van een dossier via verschillende tabjes toegankelijk. Zodoende is ook de openbaarheid of het intellectueel eigendom per bestanddeel te regelen, als dat juridisch wenselijk is.

Wat betreft de gedigitaliseerde bwt-dossiers kan het volgende gezegd worden, namelijk dat scannen en tonen op terminals binnen het gebouw van het Stadsarchief Amsterdam conform de Auteurswet expliciet is toegestaan. Het eventuele probleem zit ‘m in het online laten zien. Het opsporen van de eventuele auteursrechthebbenden per bouwtekening is onmogelijk, maar het plaatsen van een disclaimer (wie auteursrechthebbende is, kan zich melden) op de website van het Stadsarchief Amsterdam is een eventuele oplossing. Het Stadsarchief moet hier nog een besluit over nemen.

Stadsarchief Amsterdam overweegt een en ander met de Bond van Architecten te overleggen. Deze groep is geen formele belanghebbende (dat is Pictoright ook niet!), maar het kan wel interessant zijn om van hen te vernemen hoe zij hier tegenaan kijken.

5. Visie Stadsarchief Rotterdam

5.1. Openbaarheid en vertrouwelijkheid

Openbaarheid en vertrouwelijkheid inzake (niet-overgebrachte) bouwdoSSIERS wordt geregeld en bepaald op grond van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Daar rekening mee houdende heeft het Stadsarchief bepaalde keuzes te maken.

In de eerste plaats wordt vastgesteld dat de zorgdrager in het informatiesysteem vast dient te leggen welke documenten, door middel van een index, uit het WABO-dossier niet ter inzage zijn en waarom deze niet ter inzage zijn. Dit is metadata die in het e-depot van de gemeente Rotterdam wordt ingelezen zodra het Stadsarchief de dienstverlening verzorgt.

Niet-openbaar zijn, ten tweede, de aanvraagformulieren vanaf het moment, dat op deze aanvraagformulieren BSN-nummers zijn vermeld. Het CBP (College Bescherming Persoonsgegevens) stelt zich namelijk op het standpunt, dat het BSN-nummer een bijzonder persoonsgegeven is, wat daarom pas na het overlijden van een persoon openbaar mag zijn. Dit betekent dat de openbaarheid van deze aanvraagformulieren moet worden beperkt tot 75 jaar na datum van het document. Dat valt gelijk met de maximaal toegestane archiefwettelijke beperking.

Ten derde zijn bepaalde bouwdoSSIERS geheel niet ter inzage tot 75 jaar na datum van het dossier. Dit geldt de bouwwerken als (zie bijlage 1) militaire objecten, gevangnissen en politiebureaus). Deze openbaarheidsbeperking geldt echter zolang het gebouw deze bestemming heeft.

Concreet vraagt dit van de zorgdrager de volgende acties:

- 1) geef aan het Stadsarchief Rotterdam door wanneer het gebouw een andere bestemming krijgt.
- 2) Registreer onder vermelding van dit argument direct vanaf de creatie van het dossier in de applicatie dat het dossier niet openbaar is.

Concreet vraagt dit van het Stadsarchief:

- 1) registreer in retrospectief, aan de hand van de opgestelde lijst (zie bijlage 1), ten aanzien van de overgebrachte doSSIERS welke doSSIERS in 2015 nog niet openbaar zijn.

5.2. Openbaarheid en intellectueel eigendom versus plaatsing online

Het CBP is van mening dat op internet ter inzage geven hetzelfde is als publiceren en wat betreft persoonsgegevens mag dat enkel wanneer sprake is van wettelijke noodzaak. Alleen adresgegevens en bouwtekeningen mogen via publicatie integraal beschikbaar worden gesteld. De te maken index met BWT-dossiers valt volgens het CBP niet onder het zogeheten vrijstellingsbesluit, hoewel artikel 29 van dit besluit ruimte biedt voor een uitzondering biedt voor het verwerken van persoonsgegevens vanuit wetenschappelijk, statistisch en historisch oogmerk. Op grond hiervan meent het Stadsarchief Amsterdam dat aanmelding van de index bij het CBP niet nodig is, maar de gemeenten Nijmegen en Tilburg hebben dit volledigheidshalve wel gedaan.

Rotterdam volgt deze laatste gemeenten, omdat ze zich wil bewegen binnen het bestaande juridisch kader. Dit voorkomt hopelijk problemen achteraf.

Het CBP heeft er tevens moeite mee als zogeheten 'natte handtekeningen', in combinatie met de naam van de bestuurder, op internet worden gepubliceerd. Dit kan namelijk fraude in de hand werken.

Het Stadsarchief Rotterdam vindt dit onuitvoerbaar, maar erkent de mogelijkheid dat dit gebeurt. Ze zal in de disclaimer opnemen, dat misbruik niet toegestaan is.

Er is discussie over (de mate waarin) bouwtekeningen onder de auteurswet vallen. Het Stadsarchief is van mening dat bouwtekeningen onder de auteurswet vallen, maar dat het toegestaan is om de bouwtekeningen wel online te tonen via terminals op de studiezaal. Het

auteursrecht vervalt door verloop van 70 jaren, na overlijden van de maker, of, als die niet bekend is, 70 jaar na eerste openbaarmaking van het werk.

5.3. Aanbeveling

Het Stadsarchief kiest, op grond van de informatie in de bovengenoemde paragrafen, voor:

- 1) bouwtekeningen enkel op de studiezaal online te plaatsen, op grond van kosteloze raadpleging en na inloggen met behulp van DigiD
- 2) Aanvraagformulieren (in verband met BSN) worden niet online geplaatst totdat de openbaarheidsbeperking verstreken is
- 3) Disclaimer wordt erbij vermeld (voorbeeld: Nijmegen)

Het Stadsarchief beveelt tevens aan Informatiemanagement en Publiekszaken aan, dat vanaf creatie van de WABO-dossiers wat betreft metadatering met deze stellingname rekening wordt gehouden. Dit versoepelt de te doorlopen procedures door het Stadsarchief zodra de dossiers daar ter inzage worden gegeven.

Het Stadsarchief beveelt Informatiemanagement aan dat vanaf creatie van een WABO-dossier vastgelegd wordt welke afspraken met de maker worden gemaakt.

5.3.1. Gespecificeerd per fases 'upstream' of 'downstream'

Aan het begin van het onderzoek hadden we bedacht om een plan van aanpak voor andere gemeenten aan te leveren. Lopende het onderzoek bleek de materie te complex te zijn om een algemeen plan van aanpak te geven. Besloten is om uit eindelijk te komen tot enkele aanbevelingen waarbij op gebied van de privacy bij het digitaal beschikbaar stellen van bouw- en WABOdossiers. Bij de bouw dossiers tot 2010 gaat het om documenten die reeds gevormd zijn. Hierdoor heb je vooral te maken met downstream maatregelen. Voor nieuwe WABO-dossiers kunnen we aanbevelingen doen.

5.3.1.1. Upstream

Privacy

- De persoonsgegevens moeten gescheiden worden van de dossiers. Dit kan door de gegevens in het system van elkaar gescheiden op te nemen. Ook zijn er mogelijkheden om een gegeven na een bepaalde tijd of door handmatig een vinkje om te zetten gegevens wel te publiceren. In genealogische programma's kun je vaak in je eigen omgeving wel alle gegevens van nog levende personen zien, maar bij publicatie op internet verschijnen deze niet. Dan moet je een vinkje zetten. Noem de termijn waarop de data wel ter inzage zijn. Zorg ervoor dat het aanvraagformulier uit drie onderdelen bestaat, namelijk: vraag 1-3 (NAW-gegevens, e-mailadres aanvrager, NAW-gegevens gemachtigde, hoogte bouwsom), 4-11 (adres bouwwerk, soort bouwvergunning, bouwwerkzaamheden, materiaal en kleurgebruik), 12-15 (natte handtekeningen aanvrager, gemachtigde, BSN en wel/geen toestemming van de aanvrager of gemachtigde om de vragen 1-3 openbaar te maken). Tijdens de creatiefase moet erop gelet worden, dat het niet één document wordt. Omdat de pijn bij de WBP zit in de bij 12-15 gegeven antwoorden, moet het mogelijk zijn om enkel dit onderdeel van het aanvraagformulier niet openbaar te maken. Dat die antwoorden niet openbaar zijn, kan op het formulier vermeld worden. Daarmee is de rest van het aanvraagformulier wel openbaar. Het Stadsarchief Rotterdam dient te communiceren met Informatiemanagement en Publiekszaken.
- In de metadata moeten geen persoonsgegevens zichtbaar zijn.
- Op het gebied van werkprocessen en cultuur geldt dat medewerkers een goede instructie moeten krijgen over het gebruik van het system, zodat zij de documenten op de goede plek plaatsen en afwijzingen en concepten niet terinzage geven aan derden.
- Plaats een opt-out button

5.3.1.2. Downstream

Veiligheid

- Uitsluitingenlijst van gebouwen met een veiligheidsrisico waar veel mensen komen, kostbaarheden liggen, en waar publieke personen wonen. Deze lijst moet in het College van B&W worden vastgesteld en Informatiemanagement koppelt namen en adressen aan deze lijst, controleert jaarlijks op deze lijst nog klopt en metadateert dit vanaf creatie van WABO-dossier. Daarnaast moet er bij een medewerker belegd worden dat de lijst actueel gehouden wordt. Deze persoon moet gevoed worden door deskundigen op diverse gebieden, zoals bijvoorbeeld terrorismedeskundigen.
- Tekeningen via Digid beschikbaar stellen, zodat achterhaald kan worden wie het geraadpleegd heeft.

Privacy

- Op-out opties inbouwen in het system waarin de bouwdoossiers ter beschikking worden gesteld. Bij WABO-dossiers kunnen deze ook meteen in het digitale systeem meegebouwd worden.
- Het instellen van een functionaris binnen de gemeente die zich bezighoudt met het voldoen aan de WBP en die op een behoorlijk niveau zit en het belang van deze wet goed binnen de organisatie kan verdedigen. Binnen grote organisatie kan dat één functionaris zijn die voeling houdt met de collega's op een lager niveau.
- Zorg voor voldoende opleiding van het personeel inzake dergelijke kwesties
- Plaats een disclaimer op de website waarin opgenomen wordt, dat het Stadsarchief alles eraan doet om rechthebbenden op te sporen.

Literatuur

Wetten

Archiefwet 1995

http://wetten.overheid.nl/BWBR0007376/geldigheidsdatum_09-01-2015

Wabo

http://wetten.overheid.nl/BWBR0024779/geldigheidsdatum_09-01-2015

Wbp

http://wetten.overheid.nl/BWBR0011468/geldigheidsdatum_09-01-2015

Wob

http://wetten.overheid.nl/BWBR0005252/geldigheidsdatum_16-01-2015

Auteurswet

http://wetten.overheid.nl/BWBR0001886/geldigheidsdatum_10-02-2015

Auteurswet (discussie over de interpretatie)

Auteursrecht architecten

<http://www.ibr.nl/publicaties/ibr-publicaties/auteursrecht-van-de-architect/>

Flickr en omgang met creative-commons

<http://www.dazeddigital.com/photography/article/22757/1/flickr-is-about-to-sell-off-your-creative-commons-photos>

Rechtszaak lira/pictoright versus archief Leiden

<http://www.boek9.nl/items/iept20141217-rb-den-haag-lira-en-pictoright-v-leiden>

Scriptie Dennis Simons over juridisch kader bouwtekeningen

<http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=81097>

Vertegenwoordiging in CBO

<http://www.photonmagazine.eu/van-badeenden-en-wc-eenden>

Wegwijzer Archieven van de Taskforce archieven

http://www.nationaalarchief.nl/sites/default/files/docs/juridische_wegwijzer_archieven_en_mu_sea_online_0_0.pdf

Privacy

College Bescherming Persoonsgegevens

<https://cbpweb.nl/>

Artikel van prof. dr. F.C.J. Ketelaar over privacy

<http://fketelaa.home.xs4all.nl/archiefrecht.html>

Bijlagen

1. Lijst met vragen aan de gemeenten

1. Hoe regelt u met de zorgdrager de openbaarheid/vertrouwelijkheid van de bouwdoSSIers?
2. Op grond van welke wetgeving is de openbaarheid/vertrouwelijkheid van de bouwdoSSIers vastgelegd?
3. Wie (zorgdrager/dienstverlener) mag daarin welke rol innemen?
4. Hoe wordt in het informatiesysteem de openbaarheid/vertrouwelijkheid van het bouwdoSSier vastgelegd?
5. Hoe wordt in het informatiesysteem het intellectueel eigendom van de diverse stukken in de bouwdoSSier vastgelegd?
6. Hoe wordt in het informatiesysteem de privacy van de diverse stukken in de bouwdoSSIers gewaarborgd.
7. Worden de metadata betreffende openbaarheid/vertrouwelijkheid aan de klanten meegedeeld?
8. Wordt dat (zie 4) op grond van argumenten gedaan en metadata betreffende het jaar van vrijgave?
9. Aan welke infrastructuur moet de inrichting van informatiesystemen voldoen om dergelijke digitale bouwdoSSIers (al dan niet of al dan niet gedeeltelijk) ter inzage te geven?
10. Archiefvormers moeten ook weten hoe ze met een infrastructuur moeten omgaan. Zijn er instructies en cursussen met betrekking tot het gebruik van de infrastructuur.
11. Wij nemen aan dat de dienstverlener instructies moet krijgen om met zo'n daartoe ingericht informatiesysteem om te gaan, dat wil zeggen instructies met betrekking tot dienstverlening uit deze systemen en (het beheer van de) (meta)data. Hoe hebt u dat geregeld? Wat is daarvoor nodig?
12. Hoe hebt u de mogelijkheid tot het mogen en kunnen verlenen van diensten uit deze bouwdoSSIers op ambtelijk niveau geregeld? Hebt u adviezen?
13. Welke problemen ervaart u nu ten aanzien van actieve openbaarheid van bouwdoSSIers (WABO) versus intellectueel eigendom?
14. Welke problemen ervaart u nu ten aanzien van actieve openbaarheid van bouwdoSSIers (WABO) versus privacy?
15. Voor welke oplossingen hebben jullie gekozen bij deze problemen?
16. Welke acties onderneemt u om deze problemen te minimaliseren? Zijn er bepaalde richtingen waarin een mogelijke oplossing voor handen is?

2. Antwoorden Tilburg

1. Hoe regelt u met de zorgdrager de openbaarheid/vertrouwelijkheid van de bouwdoSSIERS?
Er is een uitsluitingenlijst van gebouwen met een veiligheidsrisico, zoals banken, gevangenis en woningen van de burgemeester vastgelegd.
2. Op grond van welke wetgeving is de openbaarheid/vertrouwelijkheid van de bouwdoSSIERS vastgelegd?
Een bouwarchief is tot oktober 2010 een openbaar archief op grond van art. 57 van de Woningwet en na oktober 2010 op grond van bepalingen in de BAG.
3. Wie (zorgdrager/dienstverlener) mag daarin welke rol innemen?
4. Hoe wordt in het informatiesysteem de openbaarheid/vertrouwelijkheid van het bouwdoSSIER vastgelegd?
BouwdoSSIERS op de uitsluitingenlijst kunnen niet ingezien worden. Het adres wordt getoond, maar de tekening niet.
5. Hoe wordt in het informatiesysteem het intellectueel eigendom van de diverse stukken in de bouwdoSSIER vastgelegd?
Bij de aanvraag is een tekst opgenomen "Verder gebruik, waaronder begrepen verspreiding, van de geraadpleegde documenten en de daarin vervatte gegevens is onderworpen aan beperkingen en aansprakelijkheid op grond van het auteursrecht. De digitale documenten hebben de status 'digitale werkkopie' en aan de inhoud ervan kunt u geen rechten ontleen.
6. Hoe wordt in het informatiesysteem de privacy van de diverse stukken in de bouwdoSSIERS gewaarborgd.
Dit gebeurt door middel van een Opt-out systeem. Het College Bescherming Persoonsgegevens is akkoord met de openbaarmaking van persoonsgegevens, mits voldaan wordt aan het Opt-out-principe.
7. Worden de metadata betreffende openbaarheid/vertrouwelijkheid aan de klanten meegedeeld?
Nee, klanten krijgen wel te zien dat er een adres is, maar zij krijgen het materiaal niet te zien.
8. Wordt dat (zie 4) op grond van argumenten gedaan en metadata betreffende het jaar van vrijgave?
Er zit geen vaste datum van vrijgave achter. Het is vrij lastig om de lijst met uitsluitingen actueel te houden.
9. Voordat men gaat digitaliseren moet een aantal zaken duidelijk zijn. Dit geldt natuurlijk ook voor de inrichting van een informatiesysteem. Men moet vaststellen wat er bewaard en vernietigd moet worden. Inventariseren of er op documentniveau, deeldossierniveau of dossierniveau moet worden ontsloten. Ook moeten de eisen en de wensen van gebruikers naar zoekindicatoren worden onderzocht.
10. De vragen 10 t/m 12 zijn in dit gesprek niet aan de orde gekomen.
- 11.
- 12.
13. Welke problemen ervaart u nu ten aanzien van actieve openbaarheid van bouwdoSSIERS (WABO) versus intellectueel eigendom?
De bond van architecten heeft positief gereageerd op het digitaal beschikbaar stellen van doSSIERS en er zijn geen claims geweest.
14. Welke problemen ervaart u nu ten aanzien van actieve openbaarheid van bouwdoSSIERS (WABO) versus privacy?
De Opt-out mogelijkheid in het systeem van de gemeente Tilburg is goedgekeurd door CBP en er is in de periode van vrijgeven slechts tweemaal gebruik van gemaakt.
15. Voor welke oplossingen hebben jullie gekozen bij deze problemen?
Zie de antwoorden op vraag 13 en 14.
16. Welke acties onderneemt u om deze problemen te minimaliseren? Zijn er bepaalde richtingen waarin een mogelijke oplossing voor handen is?
De gemeentearchivaris van Tilburg heeft bij de werkwijze van PdBT bij twee commissies van overheidsinformatie en auteursrecht een spanningsveld geven. Deze commissies gaven aan dat zij geen expertise in huis hebben. Voordat een document in OLO (omgevingsloket online) wordt gezet, zou je de overdracht van de bouwtekeningen al kunnen regelen. Zij denkt dat er ook mogelijkheden zijn voor het loket Mijn Overheid.

3. Antwoorden Amsterdam

- 1) Hoe regelt u met de zorgdrager de openbaarheid/vertrouwelijkheid van de bouwdoSSIers?
Op het moment van overbrenging wordt de lijst met bouwwerken en bijbehorende adressen door de stadsdelen aan het Stadsarchief Amsterdam meegeleverd. Die lijst zal moeten worden bijgehouden. Bekeken wordt of dat kan middels een jaarlijkse update uit de BAG, Handelsregisters en andere registraties.
- 2) Op grond van welke wetgeving is de openbaarheid/vertrouwelijkheid van de bouwdoSSIers vastgelegd? Archiefwet, na overbrenging. Daarvoor: WOB
- 3) Wie (zorgdrager/dienstverlener) mag daarin welke rol innemen?
- 4) Hoe wordt in het informatiesysteem de openbaarheid/vertrouwelijkheid van het bouwdoSSier vastgelegd?
In het DMS wordt een vinkje aangezet of uitgezet. Dit kan in het e-depot ook worden geregeld, mits deze metadata ook worden overgebracht
- 5) Hoe wordt in het informatiesysteem het intellectueel eigendom van de diverse stukken in de bouwdoSSier vastgelegd? Zie 4
- 6) Hoe wordt in het informatiesysteem de privacy van de diverse stukken in de bouwdoSSIers gewaarborgd. Zie 4 en de algemene uitleg
- 7) Worden de metadata betreffende openbaarheid/vertrouwelijkheid aan de klanten meegedeeld? De klanten krijgen te zien welke stukken, voor hoe lang, tijdelijk in openbaarheid beperkt zijn.
- 8) Wordt dat (zie 4) op grond van argumenten gedaan en metadata betreffende het jaar van vrijgave?
Ja, zie algemene uitleg en de schriftelijke documentatie.
- 9) Aan welke infrastructuur moet de inrichting van informatiesystemen voldoen om dergelijke digitale bouwdoSSIers (al dan niet of al dan niet gedeeltelijk) ter inzage te geven? Archiefvormers moeten ook weten hoe ze met een infrastructuur moeten omgaan
- 10) Zijn er instructies en cursussen met betrekking tot het gebruik van de infrastructuur.
Nee, dit is er nu nog niet. Er is immers nog niets overgebracht en alle stadsdelen verlenen op een andere manier hun diensten uit de bouwdoSSIers
- 11) Wij nemen aan dat de dienstverlener instructies moet krijgen om met zo'n daartoe ingericht informatiesysteem om te gaan, dat wil zeggen instructies met betrekking tot dienstverlening uit deze systemen en (het beheer van de) (meta)data. Hoe hebt u dat geregeld? Wat is daarvoor nodig?
Zodra er sprake is van overbrenging gaan de documenten naar een ander plekje in het e-depot. De data wordt ingelezen en er vindt mapping plaats tussen metadata u DMS en e-depot.
- 12) Hoe hebt u de mogelijkheid tot het mogen en kunnen verlenen van diensten uit deze bouwdoSSIers op ambtelijk niveau geregeld? Hebt u adviezen?
Nog niet, omdat de officiële besluitvorming nog niet plaats kan vinden vanwege de reorganisatie in Amsterdam en het vertrek van de leidinggevende en gemeentearchivaris.
- 13) Welke problemen ervaart u nu ten aanzien van actieve openbaarheid van bouwdoSSIers (WABO) versus intellectueel eigendom?
Voor de helft zijn de bwt-dossiers gedigitaliseerd en voor de helft nog niet. Sommige stadsdelen geven gedigitaliseerde bwt-dossiers ter inzage op een USB-stickje aan burgers. Dat houdt volgens de archiefinspectie een groot risico met zich in; je maakt het burgers immers makkelijk om tot "vermenigvuldiging" over te gaan. In dat soort gevallen is op zijn minst nodig om een disclaimer te plaatsen en de burger te wijzen op de auteurswet.
- 14) Welke problemen ervaart u nu ten aanzien van actieve openbaarheid van bouwdoSSIers (WABO) versus privacy?
Er zijn stadsdelen die uit het BWT-dossier ook het aanvraagformulier ter inzage geven aan een burger. Dit is op grond van de WBP niet toegestaan.
- 15) Voor welke oplossingen hebben jullie gekozen bij deze problemen?
Zie het algemene onderdeel
- 16) Welke acties onderneemt u om deze problemen te minimaliseren? Zijn er bepaalde richtingen waarin een mogelijke oplossing voor handen is?
Zie het algemene onderdeel

4. Voorbeeld uitsluitingenlijst

Lijst met categorieën bouwwerken waarvan het bouwdoosier in openbaarheid moet worden beperkt

1. Militaire en semi-militaire objecten
2. gevangenissen/huizen van bewaring/TBS-klinieken
3. politiebureaus
4. rechtbank
5. banken/geldwisselkantoren
6. diamantairs/juweliers
7. musea en hun depots
8. stadhuis
9. ambtswoning burgemeester
10. gemeentelijke kantoorgebouwen
11. ambassades en consulaten
12. (metro)stations
13. stadions
14. grote tunnels en viaducten
15. olieraffinaderij / olieopslag
16. chemische fabrieken
17. energiecentrale / afvalverwerkingsbedrijf
18. gebouwen van waterleidingbedrijven
19. blijf van mijn lijfhuizen/vrouwenbeschermhuizen
20. ziekenhuizen